

Пояснювальна Записка
до проекту Закону України «Про внесення змін до Земельного кодексу
України»

1. Мета

Метою проекту акта є забезпечення освітнього, наукового процесів закладів вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти, що здійснюють підготовку кадрів для сільськогосподарського виробництва необхідною матеріальною базою, а саме землею сільськогосподарського призначення.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Зміни до Земельного кодексу України, внесені законом «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності використання земель сільськогосподарського призначення державної власності» (реєстр. № 7588), містять норми, які дозволять Кабінету Міністрів України без згоди колективів закладів освіти, їх органів управління вилучати в них землі сільськогосподарського призначення. Реалізація цього положення призведе до руйнації існуючих баз практик, знищить підготовку фахівців для сільськогосподарського виробництва.

Сільськогосподарські угіддя використовуються як засіб практичного навчання, досліджень. Тваринницькі ферми – місце, де стажуються ветеринарні лікарі, зоотехніки, інженери, енергетики. На території навчально-дослідних господарств розташовані навчальні класи, гуртожитки, їдальні, бані і т.і.

Вилучення земельних ділянок сільськогосподарського призначення, які належать закладам освіти, установі, організації, підприємству системи освіти, що перебуває у державній власності, на праві постійного користування, унеможливить надання якісної освіти, різко погіршить можливості для проведення наукової діяльності, досліджень тощо, особливо закладами аграрного профілю.

Згідно із статтею 80 Закону України «Про освіту», статтею 70 Закону України «Про вищу освіту» наявність землі у закладів освіти є необхідною умовою для виконання покладених державою на заклади освіти своїх основних функцій і не може бути відчужене, вилучене, передане, повинно використовуватися для виконання статутних завдань.

Експертна оцінка, проведена Центром аграрної освіти засвідчує, що кількість земель (близько 80 тисяч гектарів) в профтехучилищах, коледжах, університетах не перевищує установлених нормативів і сягає 70-80% від потреби.

У закладів вищої аграрної освіти в різних країнах світу в користуванні також перебувають ділянки сільськогосподарського призначення, в той же час їхня площа обумовлена реальною потребою для ефективного навчання і якісної підготовки фахівців. Так, в університетах Великої Британії в користуванні перебуває понад 52 тисячі гектарів землі (більшість з яких в Кембріджського та Оксфордського університетів); Польщі – всі аграрні

заклади освіти мають землі, а три університети (Варшавський наук про життя, Краківський рільничний, Познанський наук про життя) мають понад 20 тисяч гектарів, співмірні площі сільськогосподарських земель наявні в закладів вищої аграрної освіти Німеччини та Франції. Великі площі землі мають ферми Словацького сільськогосподарського університету в Нітрі – 2100 гектарів, Університету ім. Менделя в м. Брно, Чехія – 2300 гектарів, Празького університету наук про життя – 3500 гектарів. Освітні установи аграрного профілю Сполучених Штатів Америки також мають в користуванні землю, зокрема Університет штату Каліфорнія – 324 гектари, Агротехнічний університет Північної Кароліни – 200 гектарів, Коледж Береа – 324 гектари, Коледж Бут – 375 гектарів, Університети штатів Айова та Пенсильванія мають 250-300 гектарів землі. Частина університетів використовують землі сільськогосподарського призначення, як інвестиції, передаючи їх в оренду і т.і.

Нині, коли 40% експорту та 30% ВВП України складає аграрний сектор, залишити бізнес, виробництво без якісних кадрів неможливо. Закон допомагає вирішити проблему кадрового забезпечення сільськогосподарського виробництва, збереження продовольчої безпеки держави.

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта пропонується:

1. В частині 2 статті 149 Земельного кодексу України вилучити норму про можливість вилучення Кабінетом Міністрів України земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності, які належать закладу освіти, установі, організації, підприємству системи освіти, що перебуває у державній власності, на праві постійного користування.

2. Включити до переліку державних підприємств, установ, організацій, на які не поширюється дія абзацу другої частини 2 статті 149 Земельного кодексу України заклади вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти, що здійснюють підготовку кадрів для сільськогосподарського виробництва.

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень проекту акта не потребуватиме додаткових витрат Державного бюджету України.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не потребує проведення консультацій із заінтересованими сторонами.

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудої сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, які містять ознаки дискримінації. Проект акта не потребує проведення громадської антидискримінаційної експертизи.

У проекті акта відсутні положення, які порушують принципи забезпечення рівних прав та можливостей чоловіків і жінок. Проект акта матиме однаковий вплив на представників обох статей.

У проекті акта відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень. Проект акта не потребує проведення громадської антикорупційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту акта дозволить забезпечити ефективність освітнього та наукового процесів в закладах вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти, що здійснюють підготовку кадрів для сільськогосподарського виробництва.

Керівник Офісу Президента України

Андрій ЄРМАК

_____ 2023 р.